

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

خبربان

۱۴ دسمبر ۲۰۲۰

فارین پالیسی:

هسته اصلی اختلاف قطر و عربستان چیست و چرا حل نمی شود؟

نشریه فارین پالیسی در یادداشتی به قلم «آنکال ووهرا» نوشته است: به رغم تلاش های دولت ترمپ در آخرین روزهای دولتش برای متحد کردن خلیج فارس علیه ایران، هنوز پیشرفت چندانی در رفع اختلاف سه ساله قطر و عربستان رخ نداده و تحریم تجاری و مسافرتی قطر توسط چهار کشور عربستان، امارت، بحرین و مصر برداشته نشده است. هر چند عربستان و قطر مذاکرات صمیمانه‌ای داشته‌اند و حتی وزیر امور خارجه عربستان پیامی مجازی مبنی بر دستیابی به توافق ارسال کرده اما تحلیلگران همچنان در مورد توافق مشکوک هستند.

آندریاس کریگ، تحلیلگر خاورمیانه می گوید: تا به حال دو طرف بر سر کاهش اقدامات رسانه‌ی علیه یکدیگر توافق کرده‌اند. در گام بعدی عربستان ممکن است مسیر هوائی یا مرز زمینی خود را به نشانه حسن نیت باز کند. برخی از این اقدامات اعتمادساز شاید در اجلاس شورای همکاری خلیج فارس در اواخر ماه جاری اعلام شوند اما دو طرف هنوز نتوانسته‌اند هسته اصلی ناسازگاری ها را بشکافند.

هسته اصلی این بحران رابطه قطر با ایران، پشتیبانی اش از گروه های اسلامی به ویژه اخوان المسلمین، بهره برداری از شبکه خبری الجزیره برای پخش پیام اخوان و تحریک قیام های مردمی است. قطع رابطه با ایران و گروه های اسلام گرا و تعطیلی الجزیره از جمله ۱۳ خواسته عربستان برای پایان دادن به تحریم قطر است.

دوچه ممکن است برخی از رهبران اخوان را دور ببیند اما برای کنار گذاشتن سیاست باز خود در برابر همه طرف های خاورمیانه آماده نیست. در عوض، قطر تلاش می کند تا تصویری از خود به مانند یک میانجی مفید برای غرب در یک منطقه چندپاره را به نمایش گذارد.

تحلیلگران طرفدار قطر بر این باورند که قطر می تواند با بازگشت و آشننگتن به برجام در دوره بایدن به عنوان یک میانجی کارآمد ظاهر شود. رابطه قطر با ترکیه، اهرم فشارش بر شورشیان سوری و نیروهای طرفدار دولت در لیبیا می توانند به خدمت گرفته شوند تا به درگیری های طولانی مدت پایان دهند.

نوحا عبدالوهاب از مؤسسه بروکینگز بر این باور است که سنگ بنای سیاست خارجی قطر تبدیل شدن به قطب دیپلماسی است. مذاکرات غیر رسمی و رسمی بین حزب الله و دولت لبنان، طالبان و دولت افغانستان، حماس و فتح، گروه شورشیان دارفور و دولت سودان، نشانه هائی از این رویکرد است. او می گوید که قطع کامل روابط با یک

کشور هرگز از ویژگی های معمول سیاست خارجی قطر نبوده و من گمان نمی برم که تحت شرایط کنونی نیز دگرشی در این رویکرد رخ دهد.

با داشتن سومین ذخایر بزرگ گازی جهان، قطر با موفقیت توانست در برابر تحریم کشورهای عربی دوام بیاورد. تحریم، وابستگی قطر به ایران را افزایش داد. همچنان که این تحریم عرضه بسیاری از کالاهای اساسی را تهدید می کرد، ایران اولین کشوری بود که تأمین این ضروریات را بر عهده گرفت. حتی اگر این محاصره برداشته شود چه تضمینی هست که دوباره از آن استفاده نشود؟ بنابراین بهترین سیاستی که قطر می تواند در پیش گیرد این است که درها را نیمه باز نگه دارد.

از زمان انقلاب اسلامی و ظهور ایران به عنوان محور مقاومت و الهام بخش آن، این نگرانی وجود دارد که رقابت های فرقه‌ئی به توسعه سلاح هسته‌ئی بینجامد و توافق هسته‌ئی ایران برای جلوگیری از این موضوع کافی نباشد. گرفتن ارتباط با اخوان المسلمین در پی موفقیت این گروه در بهار عربی ضرورت یافت. پادشاهان منطقه یکی پس از دیگری از ترس ظهور اخوان و مبتلا شدن به سرنوشت حسنی مبارک، آن را یک گروه تروریستی اعلام کردند. قطر امیدوار است تا بتواند جای عمان را بگیرد، هر چند احتمال موفقیت اندک است. هنگام شروع رایزنی های اولیه با ایران، ایالات متحده عمان را انتخاب کرد. حالا دلیلی ندارد که واشنگتن قطر را انتخاب کند. از آن گذشته، رابطه قطر با عربستان و امارات چندان خوب نیست. به ویژه آن که هر دوی آنها انتظار دارند در دور تازه مذاکرات مورد مشورت قرار گیرند.

برای قطر، محمد بن زاید از محمد بن سلمان دشمن بزرگ تری است. او همان مرد پشت پرده مجازات قطر، اصلاح روابط با بشار اسد و باز کردن درها به روی اسرائیل است. بن زاید بیش از آن که نگران ایران باشد نگران تأثیر اخوان المسلمین بر دیگر گروه های اسلامی و بر امنیت منطقه است. او بشدت به دوحه بی اعتماد است و هنوز هم آماده بخشش گناهان دوحه نیست، چه برسد به این که آن را در قامت میانجی تهران و واشنگتن ببیند. شاید ریاض و دوحه به توافق برسند اما هیچ توافقی با ابوظبی در کار نخواهد بود.

دولت ترمپ آرزو می کند که آخرین پیروزی دیپلماتیکش را نیز به دست آورد. با این حال، به نظر می رسد هر راه حلی موقتی باشد. حالا نوبت دولت بایدن است تا همه متحدان ایالات متحده را پشت سیاست منسجمی در باره ایران گرد آورد.